Vyfde Jaer. Nr 16. Zaturdag, 17 April 1858.

DE POSTRYDER

DER PROVINCIE LIMBURG.

De POSTRYDER verschynt eens per week. 's zaterdags.
Men schryft in te Tongeren by de We J.-P. COLLÉE, boekdrukker en uitgever van dit blad, groote markt, nr 20, en by alle postdirecteurs.
Alle toezending van brieven, annoncen, geld, enz., moet gefrankeerd zyn.

Het abonnement vooraf betaelbaer is bepaeld op 5 fr. per jaer.
» » » 3 fr. per half jaer.
Een blad afzonderlyk . . . . . 20 centimen.
De aenkondigingen, per drukregel. . . . 15 »
De reklamen » » . . . . . 25 »

By het zenden van aenkondigingen is eenieder verzocht duidelyk uit te drukken of dezelve in den POSTRYDER alleen, ofwel ook in het fransch blad, le COURRIER DU LIMBOURG, moeten opgenomen worden. Deze laetste, voor verscheidene achtereenvolgende keeren gegeven genieten voordeeliger conditiën.

TONGEREN, DEN 17 APRIL.

Onderwyzers.

Wy hebben reeds meermalen gesproken over de noodzakelykheid van het lot der gemeente onderwyzers te verbeteren. Verscheidene dagbladen hebben zich met de zaek bezig gehouden en allen zyn het eens om de gevraegde verhoogingen van traktement voor te staen. De *Gazette van Thielt* roept de aendacht op eene andere zyde van het vraegstuk. Ziehier hoe zy zich uitdrukt :

« Zeggen wy er nogtans by, dat de maetregel onvolledig zou zyn, indien hy de onderwyzers alléén zou bevoordeelen; de hulp-onderwyzers ook moeten beter behandeld worden.

» Men weet, dat er aen de scholen der byzonderste gemeenten een ondermeester of hulp-onderwyzer wordt toegevoegd. Deze moet een diploma van bekwaemheid bekomen hebben, na drie jaren in de normaelscholen te hebben gestudeerd.

» Nu, wat gebeurt er meestal met deze jongelingen? Een groot getal dezer zyn de kinderen van eenen onderwyzer of van eenen koster; anderen zyn de zonen van eenen geringen burger, soms van een armen werkman. De ouders dezer leerlingen moeten zich de grootste opofferingen getroosten om het kostgeld, gedurende de studiejaren, te kunnen betalen.

» De jongeling ondergaet eindelyk zyn examen, met min of meer goeden uitslag. Hy bekomt dan, voor eenige jaren, eene plaets van hulp-onderwyzer, in afwachting van eenen onderwyzers-post. Nu zal zyne dienst beloond worden, en hy zal zyne ouders kunnen helpen, of iets sparen?

» Ah! zoo moest het zekerlyk zyn. Maer neen, de Staet geeft hem eene jaerwedde van 200 francs, waervan hy vooreerst 15 francs in de voorzieningheids-kas storten moet.

» Er blyft hem nauwelyks genoeg over om zich op eene behoorlyke wyze te kleeden; en kan hy niet van 60 tot 100 francs van zyne ouders krygen, dan zal hy op eene manier moeten leven, die hem by iedereen voor een eenzaem, droefgeestig mensch — voor eenen vrek misschien — zal doen doorgaen.

» Wat gebeurt er dan wanneer hy hoofd-onderwyzer wordt? Wy zullen er van afzien eene schets te geven van de vernederingen die hy dan moet ondergaen: zelfs nog wanneer het hem gelukt is tot eene plaets benoemd te zyn. En waerom die vernederingen? zal men zeggen. Waerom..... De middels ontbreken hem, om zich behoorlyk te plaetsen, en nu zal hy deze by verre vrienden, of by vreemdelingen misschien, moeten gaen afsmeeken.

» Zeggen wy meer : een smids-, timmermans- of kleermakersgast wint meer dan een hulp-onderwyzer; wat zeg ik? Deze laetste heeft niet meer dan een schuer- of peerdenknecht by onze landbouwers. Is dit niet ongerymd? »

Dingsdag heeft de Kamer der volksvertegenwoordigers hare werkzaemheden hernomen. Na hare afdeelingen vernieuwd te hebben voor de maend april heeft de vergadering, zonder aenmerking het budjet gestemd der openbare schuld voor 1859. Het overige der zitting is toegewyd geworden aen het onderzoek van aenbevolene petitiën.

M. de minister van financiën heeft verscheidene wetsontwerpen op het bureel neêrgelegd.

De zitting van de Kamer der volksvertegenwoordigers is donderdag zeer kort geweest; de vergadering heeft slecht eenige aenvragen tot naturalisatie gestemd.

Verscheidene belangryke verslagen zyn gedaen geworden, onder andere, van M. Van der Stichelen op de raden der werkregters, en van M. Van der Donkt, op het budjet van finantiën van 1859. Het eerst genoemde zal maendag bepleit worden.

Het Senaet is maendag bycengekomen, tot hervatting zyner werkzaemheden, onder de voorzitting van M. d'Omalius-d'Halloy. Het heeft de lezing aengehoord van eenen brief van den prins de Ligne, welke een verlof vraegt en vervolgens mededeeling bekomen van de petitiën en boodschappen die tot de vergadering gerigt zyn.

In zyne zitting van dynsdag heeft de Senaet de behandeling zyner dagorde aengevangen.

Het Senaet heeft in zyne zitting van donderdag beraedslaegd over het gezamentlyke van verscheidene wetsontwerpen. Op voorstel van M. den baron de Sélys-Longchamps, zyn er vier dier ontwerpen onmiddelyk bepleit en dringendheidshalve gestemd geworden.

M. de minister van justitie, antwoordende aen MM. graef de Ribeaucourt en d'Hoop, die zyne aendacht inriepen over de ongenoegzaemheid van het persooneel der regtbank van Dendermonde, heeft geantwoord dat hy de noodzakelykheid herkende van dit persooneel te vermeerderen, en heeft aengekondigd dat het gouvernement zich bezig houdt met een wetsontwerp dat den zelfden maetregel zal uitstrekken tot verscheidene regtbanken van het land.

Een schrikkelyke brand is in de nacht van woensdag tot donderdag in onze stad uitgeborsten. Omstreeks half drie werd onze bevolking schielyk ontwaekt door het luiden der brandklok. De molen van M. Tournaye, buiten de Moorepoort, genaemd *Kruiskesmolen*, stond in vlam, en het vuer, dat zich met eene verbazende snelheid uitgebreid had, had reeds merkelyken voortgang gedaen, toen de hulpmiddelen ter plaets kwamen.

Wy betreuren te moeten zeggen dat de dienst der hulpmiddelen zeer veel te verlangen gelaten heeft. In het algemeen heeft men den yver niet getoond welken men in zulke omstandigheden met regt mag vereischen. Zulks moet vooral toegeschreven worden aen de nalatigheid welke de verzekerings-maetschappyen toonen in het beloonen dergenen die de levendigste bewyzen van zelfopoffering geven. Meermaels heeft men gezien hoe menige onzer stadsgenoten het leven waegden om de bedreigde eigendommen hunner medeburgers van de vlammen te bevryden. Welke is hunne belooning geweest? Soms eenige franken, soms eene medalie die geene andere waerde had dan de herinnering eener schoone daed. Denkt men op zulke wyze de daden van moed en zelfopoffering aen te sporen? Somtyds hekelt men de stads-regering, omdat deze niets of weinig doet om zulke daden te beloonen. Doch het stads-bestuer wordt hier ten onregte beschuldigd. Noch de stad, noch degene wiens goederen door het vuer verslonden worden, hebben belang in het redden der eigendommen. De verzekerings-kompagniën alleen hebben intrest van al wat mogelyk is aen de vlammen te onttrekken; zy alleen dus moeten de onkosten der premiën en belooningen dragen.

Doch hoe groot ook het ongelyk der kompagniën moge wezen, zulks kan degene niet verontschuldigen die verwaerloozen de noodige hulp tegen den brand by te dragen. Zoodra er brand ontstaet is het de pligt van wie het ook zy, van het vernielend element te blusschen, zoo veel het in zyne magt is, zonder zelfs op eenige belooning te rekenen.

Wat de stads regering betreft, deze heeft ook haren pligt aen denwelken zy te kort komt. Het is niet genoeg van een voldoende materieel en een schoon reglement

---

DE VIER DAGEN VAN GENT.

(13, 14, 15, en 16 November 1789.)

(*Vervolg en einde*).

De Keizerlyken eerbiedigden de rust der vrienden des vaderlands. Het was maer den 16, om negen ure, dat de vyandelykheden begonnen, want waerschynlyk was het ontbyt in den onuitgedrukten wapenstilstand der oorlogvoerende mogendheden begrepen. De patriotten namen neerstelyk het magazyn in, tegen over de Kazerne gelegen, en arbeidden, maer te vergeefs, om het aenpalende slagthuis in brand te steken. Men kwam juist aen met eene kar vol mutsaerden, welke men bykans met geweld de religieuzen van Sint-Pieters ontnomen had, om het vuer op te jagen, wanneer een nieuwe hoop patriotten verscheen, onder het geleidde van Van Rossem, kommandant van het Rasphuis, die achter hem een kanon van groot kaliber sleepte, 't welk men op de vest, tusschen de Sint-Lievens en Heuvelpoort ontdekt had; na het op de behoorlykste plaets te hebben gesteld, laedde men het met stukken yzer, in het vuer gloeijend gemaekt, en men mikte op de kazerne. De eenige slagtoffers der ontploffing waren het kanon zelf en zyn affuit; dit affuit zakte neêr op zyne vermolmde berdelingen en smeet het kanon in het slyk; maer het uitwerksel was niet te min spoedig en beslissend. Eene gloeijende yzeren baer was te midden de kazerne in eenen waterpoel gevallen, de soldaten verschrikt, riepen uit: Saperloot! men schiet met gloeijende kogels! Eenige oogenblikken nadien vertoonde de kolonel Lunden zich aen eene venster; hy zwaeide eenen witten neusdoek op het punt van zynen degen en liet de kreet hooren van *Leve de patriotten*! Op dit sein, staekte het geweervuer en opende men de poorten aen de gewapende burgers.

Hoe groot was de schrik niet dezer laetsten, toen zy zich in de tegenwoordigheid bevonden van acht honderd man, wel gewapend en in slagorde geschaerd! Zy gaven zich verloren en meenden bestemd te zyn om in de handen van het keizerlyk geregt geleverd te worden. Lunden, van zynen kant, werd niet minder met vrees bevangen, als hy op zyne vraeg: wie is uw bevelhebber, tot antwoord kreeg. wy zyn hier allen bevelhebbers! Hy vreesde dat dit volkske, zonder oversten en verwoed door de moedwilligheden welke hy veroorloofd had, hem eene yslyke dood zou aengedaen hebben. Wonderlyke gesteltenis der twee partyen, beide den schroom ten prooi! Oh! ware de schimpschildering alsdan geweest wat zy op onze dagen is, welke koddige schets of welk boertig tafereel zouden Hendrik Monnier of Charlet in dit schouwspel niet gevonden hebben? Maer de karikaturen van dien tyd waren slechts zoutelooze mismaektheden.

De kolonel nogtans had geen achterdocht; hy gaf met eene gansch duitsche eenvoudigheid zyn degen aen een der monikken, die de overwinnaers vergezelden en bevool zyne soldaten hunne wapens aen het volk over te leveren. De eenigste smeeking welke hy den prior van Sint-Pieters ootmoediglyk deed, was van eene koets te bekomen om hem te vervoeren naer de gevangenis welke men hem bestemde, iets wat hy ligt bekwam van dom Van de Velde, die verlangde tusschen de keizerlyken en de patriotten onzydig te blyven. Maer de geheugenis der gruwelykheden welke de soldaten op Sint-Pieters bedreven hadden was nog te onlangs gebeurd, opdat hy verhopen mogt geheel gerustelyk door de stad te trekken. Nauwelyks was hy aen de Sint-Quintenkapel gekomen, of men dwong hem te voet te gaen, en van op de Koornmerkt mogt hy maer met ontdekten hoofde zynen weg voort zetten. Zonder de tusschenkomst der monikken, die zich op het verzoek der wethouders by het volk bevonden, zouden hy en zyne manschappen hunne plunderingen en hunne geweldadigheden duer te betalen gehad hebben. Ook hielden de krygsgevangen, om den toorn van de overwinnaers te stillen, niet op van onder het geroep: Leve de patriotten! hunne kasketten om hoog te werpen. Gedurende den togt verloor een van hen zynen pompon en begon te schreeuwen: *Waer is myn vyge? waer is myn vyge?* Hetgeen, volgens M. Malingié, den oorsprong is geweest van den schimpnaem welke men sedert dien aen de oostenryksche soldaten en aen de keizersgezinden gaf. Men leidde de krygsgevangenen naer de kloosters der Predikheeren, der Eiscalsen en der Augustynen; niets scheen zonderlinger dan de wapengenooten van Clerfayt en van den ouden Laudon onder de bewaring te zien van leerlingen van het kollegie, die geen ander wapen hadden dan eenen stok met eene bajonnet daer op.

Na de gevangenen te hebben verlost, die, byna zonder voedsel, in de stinkende kotten der kazern hadden gezucht, beloofden zich de patriotten door hunne overwinning opgeblazen, welhaest het kasteel in te nemen, ofschoon zy noch belegerings-geschut noch andere voorwerpen hadden, tot zulke onderneming onontbeerlyk. De voorzigtigsten namen tot een ander middel toevlugt: zy dwongen den kolonel Lunden aen den graef von Arberg te schryven dat hy en zyne officieren gevaer liepen regt over het kasteel omhals gebragt te worden, indien deszelfs bezetting voortging de stad met gloeijende ballen te beschieten. Deze brief had den gewenschten uitslag; het vuer hield op.

Des niet te min waren vele lieden nog bevreesd voor eenen nieuwen aenval der troepen, die nog altyd op s'Heilig Kerst en binnen de muren van het kasteel hunne posten